
Recommendation of the Committee of Ministers to member States on protecting youth civil society and young people, and supporting their participation in democratic processes

Recommandation du Comité des Ministres aux États membres sur la protection de la société civile de la jeunesse et des jeunes, et le soutien à leur participation aux processus démocratiques

Doporučení Výboru ministrů členským státům o ochraně občanské společnosti mládeže a mladých lidí a podpoře jejich účasti v demokratických procesech

---

Source - Council of Europe March 2022, original English and French versions

© Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic, February 2025, Czech translation

Text originated by the Council of Europe. This translation into a non-official language is published by arrangement with the Council of Europe, but under the sole responsibility of the translator/publisher

Source - Conseil de l'Europe mars 2022, versions originales en anglais et français

© Ministère de l'Éducation, de la Jeunesse et des Sports de la République tchèque, février 2025, Traduction tchèque

Le texte original provient du Conseil de l'Europe. Cette traduction en une langue non-officielle est réalisée avec l'accord du Conseil de l'Europe mais sous l'unique responsabilité du traducteur/éditeur.

Doporučení CM/Rec(2022)6 Výboru ministrů členskými státy o ochraně občanské společnosti mládeže a mladých lidí a podpoře jejich účasti v demokratických procesech

(Přijato Výborem ministrů dne 17. března 2022 na 1429. zasedání zástupců ministrů)

Preamble

Výbor ministrů, podle podmínek článku 15.b Statutu Rady Evropy,

vzhledem k tomu, že cílem Rady Evropy je dosáhnout větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a uskutečňování ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím, a usnadnění jejich hospodářského a sociálního pokroku;

vzhledem k tomu, že členské státy Rady Evropy se zavázaly zajistit práva a svobody zakotvené v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (ETS č. 5, dále jen „Úmluva“) každému, kdo spadá pod jejich jurisdikci, a připomínají svůj závazek zdržet se porušování lidských práv;

s ohledem na Evropskou sociální chartu (přijata v roce 1961, ETS č. 35, následně pozměněnou a doplněnou dodatkovými protokoly ETS č. 128 (1988), 142 (1991) a 158 (1995) a revidovanou v roce 1996, ETS č. 163), jak ji uplatňuje a vykládá Evropský výbor pro sociální práva;

s ohledem na to, že existence organizací občanské společnosti vyjadřujících různé názory a zájmy je projevem práva na svobodu sdružování podle článku 11 Úmluvy a dodržování zásad demokratického pluralismu a závazku členských států dodržovat lidská práva a zásady právního státu;

s ohledem na doporučení CM/Rec(2018)11 o potřebě posílit ochranu a podporu prostoru občanské společnosti v Evropě, v němž Výbor ministrů vyjádřil „hluboké znepokojení nad zmenšováním prostoru pro občanskou společnost, které je mimo jiné důsledkem restriktivních zákonů, politik a úsporných opatření přijatých v poslední době členskými státy“;

s ohledem na rozhodnutí 129. zasedání Výboru ministrů (Helsinky, 17. května 2019) v dokumentu nazvaném „Společná odpovědnost za demokratickou bezpečnost v Evropě – potřeba posílit ochranu a podporu prostoru občanské společnosti v Evropě“ a na prohlášení přijaté Výborem ministrů u příležitosti 70. výročí založení Rady Evropy, v němž signatáři uznali „klíčovou úlohu občanské společnosti“ a zavázali se „ke smysluplnému a transparentnímu dialogu s občanskou společností na všech úrovních“;

s ohledem na soubor nástrojů pro členské státy generálního tajemníka Rady Evropy vydaný během zdravotní krize Covid-19, který uvádí, že mimořádná opatření přijatá členskými státy v době krize by neměla narušovat dlouhodobý zájem na ochraně základních hodnot Rady Evropy, kterými jsou demokracie, právní stát a lidská práva;¹

připomínající rezoluci CM/Res(2020)2 o strategii Rady Evropy pro mládež do roku 2030, zejména prioritu „oživení pluralitní demokracie se zvláštním důrazem na: zvýšení schopnosti občanské společnosti mládeže podporovat participativní demokracii a demokratické občanství v rámci svého členství i mimo něj“;

připomínající použitelnost stávajících zásad stanovených v příslušných doporučeních Výboru ministrů pro

¹ Respecting democracy, rule of law and human rights in the framework of the Covid-19 sanitary crisis, crisis - A toolkit for member States”, information document SG/Inf(2020)11.

členské státy, zejména: Doporučení CM/Rec(2017)4 o práci s mládeží; CM/Rec(2016)7 o přístupu mladých lidí k právům; CM/Rec(2015)3 o přístupu mladých lidí ze znevýhodněných čtvrtí k sociálním právům; CM/Rec(2012)2 o účasti dětí a mladých lidí mladších 18 let; CM/Rec(2010)8 o informacích pro mládež; CM/Rec(2010)7 o Chartě Rady Evropy o výchově k demokratickému občanství a výchově k lidským právům; CM/Rec(2007)14 o právním postavení nevládních organizací v Evropě; Rec(2006)1 o úloze národních rad mládeže při rozvoji politiky mládeže a Rec(2004)13 o účasti mladých lidí na místním a regionálním životě;

s ohledem na příslušná doporučení Parlamentního shromáždění Rady Evropy:

- Doporučení Parlamentního shromáždění 2134 (2018) „Nová omezení činností nevládních organizací v členských státech Rady Evropy“, jakož i odpověď na toto doporučení, kterou přijal Výbor ministrů;
- Doporučení Parlamentního shromáždění 2086 (2016) „Jak lze zabránit nevhodnému omezování činností nevládních organizací v Evropě?“ a odpověď na toto doporučení přijatá Výborem ministrů;
- Doporučení Parlamentního shromáždění 2085 (2016) „Posílení ochrany a úlohy obránců lidských práv v členských státech Rady Evropy“ a odpověď na toto doporučení přijatá Výborem ministrů;
- Doporučení Parlamentního shromáždění 2015 (2013) „Přístup mladých lidí k základním právům“ a odpověď na toto doporučení přijatá Výborem ministrů;

připomínajíce doporučení 128 (2003) Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy o revidované Evropské chartě o účasti mladých lidí na místním a regionálním životě a jeho důraz na „skutečnou a efektivní“ či smyslupnou účast mladých lidí, nikoli pouze na jejich „začlenění ... do poradních orgánů bez reálné možnosti podílet se na skutečném rozhodování“, jakož i odpověď Výboru ministrů na toto doporučení;

připomínajíce zprávu o financování spolků, kterou v roce 2019 přijala Evropská komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) na svém 118. plenárním zasedání;

připomínajíce společné pokyny Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) a Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE/ODIHR) týkající se svobody sdružování;

s ohledem na pokyny Rady Evropy pro účast občanů na politickém rozhodování;

s přesvědčením, že mladí lidé a občanská společnost mládeže zásadně přispívají k rozvoji a realizaci demokracie a lidských práv a k fungování demokratických institucí;

s pevným názorem, že udržitelnost každé demokratické společnosti závisí mimo jiné na kreativitě, dynamice, sociální angažovanosti a schopnostech mladých lidí;

uznávajíce, že občanská společnost mládeže poskytuje zásadní platformu pro demokratickou socializaci všech mladých lidí, umožňuje občanské uvědomění, které mladé lidi uvádí do aktivního občanství, a rozvíjí jejich schopnosti občanské angažovanosti a jejich schopnost řešit nespravedlnost;

uznávajíce význam skutečné a smysluplné účasti mladých lidí na demokratickém životě, zejména prostřednictvím občanské společnosti mládeže, pro budování demokratičtějších, mírumilovnějších a inkluzivnějších společností, a tedy i význam poskytování příležitostí mladým lidem, aby se stali hybateli změn;

se zdůrazněním významu systému společného řízení sektoru mládeže Rady Evropy jako příkladu smysluplné účasti mládeže;

uznávajíce, že aktivní občanství mladých lidí je motivováno stále širší škálou problémů, které se projevují stále rozmanitějšími formami a způsoby, jež mohou přesahovat tradiční formy politické účasti;

uznávajíce, že mladí lidé a občanská společnost mládeže jsou obzvláště zranitelní vůči mnoha negativním trendům, které charakterizují úpadek demokracie a které představují významné riziko pro naše demokracie, včetně kybernetických hrozeb a šíření a účinků dezinformací;

uznávajíce, že mladí lidé a občanská společnost mládeže potřebují udržitelné, bezpečné a příznivé prostředí, v němž je respektován soukromý život každého jednotlivce a usnadněna jejich angažovanost a aktivní účast v iniciativách zaměřených na oživení pluralitní demokracie;

vzhledem k tomu, že neomezený a plnohodnotný přístup všech mladých lidí k právům, včetně svobody projevu, shromažďování a sdružování, je základním prvkem lidských práv, demokracie a právního státu, ale s hlubokým znepokojením konstatuje, že restriktivní zákony a jiná opatření omezující fungování občanské společnosti mohou vést k erozi těchto práv,

doporučuje vládám členských států, aby:

1. podporovaly a uplatňovaly opatření navržená v příloze tohoto doporučení, jejichž cílem je identifikovat a řešit hrozby pro občanskou společnost mládeže a zajistit, aby se všichni mladí lidé a občanská společnost mládeže mohli smysluplně zapojit do demokratických politických procesů;
2. při provádění těchto opatření náležitě zohledňovaly specifické potřeby a situaci všech mladých lidí, včetně mladých lidí z nedostatečně zastoupených a marginalizovaných skupin, a důvody, které vedly k odchodu konkrétních skupin;
3. propagovaly tato opatření, přezkoumávaly a sdílely pokrok dosažený při jejich provádění a zapojovaly do tohoto procesu občanskou společnost mládeže a mladé lidi;
4. přeložily a široce rozšířily toto doporučení a jeho přílohu (mimo jiné v přístupných a pro mládež vhodných formátech) v celém odvětví mládeže a mezi příslušnými celostátními, regionálními a místními orgány, odborníky a dalšími klíčovými zúčastněnými stranami, zejména těmi, které pracují pro mladé lidi a občanskou společnost mládeže a s nimi;
5. v rámci Výboru ministrů přezkoumaly provádění tohoto doporučení členskými státy pět let po jeho přijetí.

Dodatek k doporučení CM/Rec(2022)6

Oblast působnosti a účel

1. Cílem doporučení je řešit problémy, kterým čelí mladí lidé a občanská společnost mládeže při svém úsilí o smysluplné a skutečné zapojení do veřejného života, o organizační udržitelnost a o uplatňování svých základních lidských práv, a odstranit veškeré překážky bránící dosažení těchto cílů.
2. Cílem doporučení je povzbudit členské státy, aby:
  - zajistily, aby všichni mladí lidé, včetně těch z marginalizovaných a nedostatečně zastoupených skupin, mohli plně využívat lidských, sociálních, občanských a politických práv podle vnitrostátního a mezinárodního práva, a to prostřednictvím identifikace a odstraňování překážek a umožnění přístupu mladých lidí k těmto právům, mimo jiné i v digitálním prostoru;
  - rozšířily a chránily občanský prostor pro mládež jako příspěvěk k prosperující demokratické společnosti v krátkodobém i dlouhodobém horizontu;
  - umožnily všem mladým lidem a občanské společnosti mládeže, aby se podíleli na utváření společnosti, mimo jiné vytvářením udržitelného a příznivého prostředí prostřednictvím kvalitní práce s mládeží, podporou kritického občanství mládeže, zajištěním smysluplné účasti mládeže, poskytováním podpory pro organizační rozvoj a zajištěním přístupu k financování;
  - uplatňovaly zásadu rovnosti žen a mužů a uznávaly rozmanitost při poskytování přístupu mladým ženám a mužům k účasti na společenském, politickém a kulturním životě obecně, a zejména k vedoucím pozicím;
  - navrhovaly a prováděly strategie a iniciativy otevřené veřejné správy, které zohledňují potřeby mladých lidí a jsou založeny na zásadách transparentnosti, integrity, odpovědnosti a účasti zainteresovaných stran;
  - vytvářely politiky a opatření založené na spolehlivých informacích, komplexních znalostech a výzkumu na základě nestranného, transparentního, inkluzivního a participativního hodnocení stavu občanské společnosti mládeže;
  - posílily svůj závazek smysluplné a strukturální účasti mládeže na demokratickém životě tím, že učiní spolupráci a konzultace s mladými lidmi a jejich organizacemi nedílnou součástí legislativních procesů a tvorby politik a přejdou na víceodvětvový přístup ke smysluplnému zapojení mladých lidí, zapojí je do demokratických zkušeností a umožní jim utvářet politiku od nejranějších fází jejího vytváření prostřednictvím inovativních, inkluzivních a rozmanitých nástrojů, které budou vycházet z osvědčených postupů a zahrnovat virtuální přístupy.
3. Definice věkového rozmezí, na které se vztahuje pojem „mladí lidé“ nebo „mládež“, by měla odrážet právní a ústavní rámec každého členského státu.

Zásady

4. Doporučení vychází ze stávajících zásad zakotvených v nástrojích uvedených v preambuli, jakož i ze skutečnosti, že vhodně přizpůsobená podpora je důležitým faktorem pro podporu mladých lidí a občanské společnosti mládeže, aby mohli přispívat k oživení pluralitní demokracie a budování mírové a inkluzivní společnosti v Evropě.

Opatření

5. Cílem těchto opatření je dále vytvářet příznivé a bezpečné prostředí, v němž mohou mladí lidé zakládat organizace občanské společnosti mládeže, vstupovat do nich a řídit je, a propagovat a podporovat práci s mládeží, neformální vzdělávání a víceodvětvovou spolupráci, a tím podporovat aktivní občanství mládeže.

Vytvoření příznivého a bezpečného prostředí pro udržitelnou občanskou společnost mládeže

Členské státy by měly:

- přezkoumat své právní rámce a v případě potřeby je aktualizovat, aby zajistily prostředí, které umožní vznik silné a nezávislé občanské společnosti mládeže, jež bude moci svobodně působit;
- ve spolupráci s občanskou společností mládeže analyzovat pokrok dosažený při vytváření nezbytných podmínek pro udržitelné příznivé prostředí, a to s využitím stávajících nástrojů nebo v případě potřeby definováním nových ukazatelů a metod sběru příslušných údajů a informací;
- podporovat nezávislý, vědecky spolehlivý národní a evropský výzkum mládeže a sdílet otevřené zdroje dat na jeho podporu;
- sdílet mezi členskými státy osvědčené postupy, jak umožnit a rozšířit občanskou společnost mládeže, a hledat synergie s dalšími existujícími mechanismy výměny v evropské sféře;
- eliminovat hrozby pro práci občanské společnosti mládeže v oblasti společného života v mírových a inkluzivních společnostech a v oblasti podpory základních hodnot Rady Evropy, kterými jsou lidská práva, demokracie a právní stát, s cílem chránit pluralitní demokracii;
- ve vhodných případech a v souladu s příslušnými vnitrostátními právními rámci přijmout jednoduché, pružné a široce přístupné mechanismy veřejného financování a podávání zpráv pro občanskou společnost mládeže;
- odstranit nepřiměřenou právní a administrativní zátěž nebo překážky, které brání občanské společnosti mládeže získávat finanční prostředky od soukromých a mezinárodních dárců, a vytvořit vnitrostátní finanční mechanismy pro financování činností zaměřených na podporu a posilování hodnot Rady Evropy v souladu s doporučením CM/Rec(2018)11 a s vnitrostátními právními předpisy;
- zajistit odpovídající podporu kvalitní práce s mládeží, včetně jejího digitálního rozměru, která podporuje kritické občanství mládeže a posiluje postavení mladých lidí z různých prostředí, včetně mladých lidí z marginalizovaných a nedostatečně zastoupených skupin, při řešení výzev, kterým mladí lidé a občanská společnost mládeže čelí při uplatňování svých práv a budování demokratické a spravedlivé Evropy;
- usilovat o udržení a co největší podporu příznivého prostředí pro občanskou společnost mládeže v době krize.

Posílení účasti mládeže na demokratickém životě

Členské státy by měly:

- podporovat rozvoj aktivního občanství mládeže a investovat do budování kompetencí mladých lidí v oblasti demokratické kultury a jejich důvěry v demokratické instituce;
- zajistit, aby veřejné orgány na všech úrovních – celostátní, regionální a místní – měly mandát, kapacitu a prostředky ke konzultacím a aktivnímu zapojení všech mladých lidí do tvorby politik a rozhodování, a to i za použití nových, inovativních a experimentálních metod vedle tradičních, a aby sledovaly provádění výsledných politik, právních předpisů a rozhodnutí;
- poskytnout všem mladým lidem řádný přístup k prostředkům pro styk s orgány veřejné moci, včetně

digitálních prostředků, a zajistit, aby byly k dispozici v jazycích menšin a přístupné mladým migrantům a uprchlíkům, jakož i mladým lidem se zdravotním postižením, aby se zabránilo posilování stávajících nerovností nebo vytváření nových nerovností mezi mladými lidmi z různých prostředí;

- usnadnit všem mladým lidem a občanské společnosti mládeže, včetně těch z venkovských a odlehklých oblastí, přístup k digitálním nástrojům a připojení k internetu s cílem podpořit rovné příležitosti k přístupu a vyšší kvalitu života v rámci jejich lidského, kulturního, sociálního, politického a hospodářského rozvoje;
- spolupracovat s mladými lidmi a občanskou společností mládeže s cílem identifikovat a řešit systémové a nepředvídatelné překážky, které brání smysluplné účasti mládeže nebo ji omezují;
- umožnit všem mladým lidem získat demokratické dovednosti nezbytné k aktivní a odpovědné účasti v demokratické společnosti, a to podporou kvalitního vzdělávání pro všechny, práce s mládeží, neformálního vzdělávání a spolupráce s odvětvím formálního vzdělávání, aby se rozvíjelo aktivní občanství, účast a sociální začlenění, a zajistit, aby všichni mladí lidé, zejména ti ohrožení a marginalizovaní, měli přístup k digitální a mediální gramotnosti a demokratickému vzdělávání;
- zajistit, aby veřejní činitelé, kteří se podílejí na politikách v oblasti mládeže na všech úrovních správy věcí veřejných, měli příslušné dovednosti pro práci s mladými lidmi;
- vytvářet nové participativní prostory nebo oživovat ty stávající (včetně prostorů pro formální vzdělávání), kde mohou mladí lidé praktikovat, zažívat, přemýšlet a učit se teorii demokracie a participace v duchu doporučení CM/Rec(2010)7;
- zohlednit hlas a názory mladých lidí v politických procesech a zároveň respektovat pluralitu názorů;
- zahájit a udržovat otevřený a strukturovaný dialog s mladými lidmi a občanskou společností mládeže a vytvořit nezbytné podmínky pro co nejširší politickou účast mladých lidí, například zvážením snížení věkových omezení volebního práva nebo podporou nových forem digitální účasti;
- podporovat a případně zavádět dialog s mládeží a/nebo modely společného řízení do místních, regionálních a celostátních politických rámců;
- přijmout strategický přístup ke konzultacím a spolupráci s mladými lidmi a občanskou společností mládeže napříč různými sektory a na vytváření multisektorových strategií pro účast mládeže v demokratickém životě;
- ve spolupráci s mladými lidmi na všech úrovních zpřístupnit stávající i budoucí platformy a procesy veřejných konzultací, které umožní zastoupení plurality názorů na všechny otázky, včetně politik v oblasti mládeže; identifikovat digitální platformy využívané mladými lidmi a propojit je s tradičními veřejnými fóry pro tvorbu politik;
- při zavádění a rozvoji elektronické veřejné správy zavést přímé kanály pro kontakt mezi veřejnými činiteli a mladými lidmi a občanskou společností mládeže.

Zajištění přístupu mladých lidí k právům

Členské státy by měly:

- s ohledem na práva zakotvená v Úmluvě chránit a podporovat právo na svobodu sdružování a (pokojného) shromažďování (článek 11); svobodu projevu – včetně práva reprezentovat pluralitní a marginalizované názory a kriticky se jako mladí občané zabývat různými otázkami – a právo na informace (článek 10); a právo na soukromí (článek 8) pro všechny mladé lidi a odstranit veškeré překážky bránící mladým lidem v přístupu k občanským a politickým právům, a to i tím, že zajistí, aby byla respektována jejich sociální práva;
- chránit práva mladých lidí zapojit se do propagace mládeže a svobodně vyjadřovat své politické preference tím, že umožní organizovat pokojná veřejná shromáždění a demonstrace občanské společnosti mládeže; a zaručit právo mladých lidí svobodně vyjadřovat své názory a zároveň je chránit před násilím a zabránit jejich následnému zadržení z politických důvodů;
- podporovat a prosazovat – i s využitím online metod – práva všech mladých lidí a zajistit jim přístup k informacím a zároveň je chránit před dezinformacemi, manipulací a zneužitím jejich údajů ze strany veřejných či soukromých subjektů, zejména v digitální oblasti, a to mimo jiné poskytováním školení a poradenství; a zajistit, aby mladí lidé nebyli v důsledku svých názorů a/nebo angažovanosti vystaveni nenávislným projevům a dalším negativním jevům;

- chránit politická a sociální práva mladých lidí a jejich soukromí v oblasti vývoje umělé inteligence, například s ohledem na možné zneužití technologie rozpoznávání obličejů ve veřejném prostoru, jako je hromadné sledování pomocí umělé inteligence;
- podporovat a povzbuzovat sebevyjádření a plnohodnotný rozvoj potenciálu mladých lidí a chránit je před segregací, diskreditací nebo marginalizací na základě těchto rozhodnutí, což odráží základní hodnoty Rady Evropy;
- vytvořit nezbytné podmínky pro zastoupení pluralitních a marginalizovaných názorů a postojů mladých lidí a občanské společnosti mládeže ve veřejné diskusi, aniž by se museli obávat postihu.